

раджата, заедно съ дружината си избѣгалъ въ Влашко, като отнесълъ съ себе си всички пари, дрехи и оржжието, което било приготвено за четниците.

Не слѣдъ дълго врѣме, той се събралъ съ Хаджи Димитра и на 1868 год. минали въ България да се биятъ за свободата на Отечеството си. Слѣдъ нѣколко голѣми сражения съ многобройнитѣ турски пълчища, Хаджи Димитръ билъ убитъ на Балкана (Бузлуджа), а Стефанъ Караджа хванали живъ и го закарали въ русенския затворъ, дѣто умрѣлъ отъ мжкитѣ и ранитѣ, които му нанесли турцитѣ.

Въ своето хубаво стихотворение за Стефанъ Караджа, ето какъ, поета Ив. Вазовъ описва послѣднитѣ минути отъ живота му:

„Прощавайте, братя, отивамъ сега!

Отивамъ въ душата съ голѣма тѣга:

Не умрѣхъ въ Балкана отъ моитѣ рани,

За това сте вие тука днесъ събрани.

Сълзи не ронете за менъ тоя пѣтъ,

Ами се гответе и вие за смъртъ,

Защото настаха нови врѣмена

Въ кои на кръвта се не дава цѣна.

И гробътъ е по милъ нежели позорѣтъ,

За всички, що мислятъ и честно се боратъ.

Несъмъ азъ послѣденъ и несъмъ азъ пръвъ

Дѣто тѣй умирамъ. Българската кръвъ

Рѣки ще се лѣе! . . . Смъртъ или свобода!

Бѣснѣйте тирани, но живъ е народа.

Юнацитѣ съ нази не ще се скратятъ,

Нашта смъртъ ще вдигне другитѣ да мратъ:

За одного — триста, за двама — хилядо.

Чуйте ме, тирани! Ний сме племе младо,

Искаме свобода; нѣма да се спремъ,

Ще се боримъ съ вази, ще моримъ, ще мремъ,

Та пакъ да възкрѣснемъ! Бждещето цѣло

Азъ го виждамъ ясно, като въ огледало,

Скоро ще да рухне звѣрската ви власть,

Наближава вечн голѣмиятъ часъ . . .

За бой, отмѣщение, за смъртъ, за свобода . . .

Но ази умирамъ! . . . Да живѣй народа!

„Смъртъ или свобода!“

